

یادداشت/مخاطرات صادرات خرمای کشور به قلم مسعود لطیفیان

مسعود لطیفیان
عضو هیأت علمی سازمان تحقیقات، آموزش و
ترویج کشاورزی
مؤسسه تحقیقات علوم باغبانی

اگرچه تجارت خرما به کشورهای مختلف همواره یک فرصت و ظرفیت ایده‌آل برای کشور است اما این فرصت، مخاطرات زیادی نیز دارد. چالش‌های جدی اقتصادی در بازار صادراتی خرمای ایران وجود دارد و اگر برنامه ریزی صحیحی انجام نشود تحت تاثیر فضای سیاسی این بازار یا به کلی حذف می‌شود و یا جبران آن به راحتی صورت نمی‌گیرد. ماه‌های اخیر، میزان سخت‌گیری کشورها در رابطه با اصول بهداشت و سلامت غذا بسیار بالا رفته و این برای صادرکنندگان خرمای کشورمان که برای سال‌های طولانی به شیوه سنتی محصولات خود را وارد بازار می‌کردند یک تهدید جدی به شمار می‌رود. براساس تجربیات بدست آمده مهمترین مخاطرات به شرح ذیل است.

«قانون حداقل استفاده از آفت کشتهای شیمیایی» از منظر جامعه دینفعان که در اکثر جوامع بین‌المللی از قوانین پایه حفظ نباتات

است، هنوز در ایران به روز رسانی و به طور کامل اجرایی نشده است. این الزام را می‌توان تحت عنوان "قانون عملکرد خوب برای حفاظت از گیاهان" در تولید خرمای کشور مصوب کرد و استانداردهای آن را براساس ضوابط مورد قبول کشورهای مقصد صادراتی در ابتدای شروع فصل زراعی جدید در نخلستان‌های کشور عملیاتی کرد.

بازرگانان خرمای ایران برای اطمینان شرکای تجاری خود نیاز به سیستم‌های بهداشت گیاهی قوی دارد که اطمینان دهد که محصولات خرمای ایران با آفاتی همراه نخواهد بود که به اقتصاد یا محیط زیست کشور وارد کننده آسیب برسانند. بروز رسانی تکنولوژی‌های تشخیص بهداشت خرما و تضمین‌های بهداشتی و صدور گواهینامه کشور مطابق استاندارد بین المللی، مسیرهای تجارت خرما را هموارتر خواهد کرد و مخاطرات تجارت این محصول کمتر می‌شود. برقراری موفقیت آمیز الزامات سیستم IPPC ePhyto به عنوان سیستم بین المللی برای تبادل اطلاعات الکترونیکی از نکات کلیدی و مجهز نمودن نظام صدور بهداشت گیاهی محصولات صادراتی به تکنولوژی‌های تشخیص روز دنیا در جلوگیری از مخاطرات تجارت خرما است.

کشورهای واردکننده خرما به طور روز افزون برای مسایلی همچون کیفیت، بهداشت و ایمنی مواد غذایی که می‌خورند، اهمیت بیشتری - قایل می‌شوند. تضمین کیفیت و سلامت خرمای صادراتی به عنوان مساله ای کلیدی برای رقابت در صحنه تجارت این محصول حایز اهمیت است. بنابراین برنامه ریزی مدیریت ریسک تجارت خرما برای تمامی کسانی که در زنجیره تولید تا صادرات آن دخیل هستند، از نخلدارن گرفته تا فروشندگان، توزیع کنندگان، شرکتهای حمل و نقل و صادرکنندگان در قالب نخلداری قراردادی به عنوان نیازی اساسی به حساب می‌آیند.

منبع: فارس